

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

EEP HISTORICKÝ VÝVOJ

Filip Černoch

cernoch@mail.muni.cz

FSS MU

9.10.2012

MEB 402 Energetická bezpečnost EU

- 51, resp. 52. De jure společný trh s uhlím a ocelí.
- Uhlí cca 80% spotřeby primárních energetických zdrojů v Evropě.
- VÚ nikoliv dirigistický, ale spíše se soustřeďující na podporu a usnadnění obchodu.
 - Mírná zima 58-59 a přebytek uhlí – neúspěch VÚ kvůli postoji FR a Něm.
 - Podobně později debata o národních podporách, odmítnut systém společného nástroje.
- Od 58 význam uhlí klesá, 69 už dominuje ropa.

OECD – Evropa: Celková spotřeba energií , v %					
	1950	1955	1960	1965	1973
Pevná paliva	83	75	61	45	23
Kapalná paliva	14	21	30	59	55
Z. plyn	méně než 1	méně než 1	2	3	10
Hydro	2	3	3	3	6
Jádro	0	0	méně než 1	Méně než 1	1

EURATOM

- Víra, že jádro bude právě ten zdroj energie, nutný pro další ekonomický rozvoj Evropy
- Tření mezi Francií vs. Německem a Itálií na druhé straně
- V zásadě pouze poradenská a kontrolní role, aspirace na jednotný trh se štěpným materiálem se nenaplnily

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- „Postupným sblížením hospodářské politiky členských států podporovat v celém Společenství harmonický rozvoj hospodářské činnosti, nepřetržitý a vyrovnaný růst, větší stabilitu, urychlené zvyšování životní úrovně...“
- Článek 30 – 37 – odstranění kvantitativních omezení na import a export, regulace státních monopolů.
- Články 85-94 – vztahy mezi firmami, státní pomoc těmto firmám, omezování jejich možnosti působit coby monopol či dominantní hráč na trhu.

Předvečer ropné krize

- Nástup Kaddáfího – vede ostatní producenty v omezování vlivu MNOCs
 - ▣ Zdražování v 70, 71 a 73,. Při posledním i vyvlastňování, přírážky za devaluaci dolaru.
 - ▣ Narušuje systém posted price.
- Vliv OPEC - 70 Tripoli, 71 Teherán (40 centů).
- Dramatický nárůst závislost západních zemí na dovážené ropě
- Pád Bretton-Woodského systému vázaných měn – stagflace, ztráta konkurenceschopnosti – 71 Nixon ruší směnitelnost dolaru za zlato, devalvace USD, 73 konec B-W systému.

ČISTÝ DOVOZ ROPY A ROPNÝCH PRODUKTŮ MEZI 1955 – 1973, MMT.

	1955	1960	1965	1970	1973
USA	45	85	116	160	305
OECD – Evropa	12	30	89	211	292
Západní Německo	7	26	68	118	139
Británie	31	50	76	106	117
Itálie	12	21	49	83	97
Francie	20	27	52	96	130
Svět	300	456	759	1263	1656
Procentní podíl USA, Japonska a Evropy na světovém importu	58	69	79	81	83

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

První ropná krize

- 23.8.73 Sadat + Fajsal zvažují možnost ropné zbraně
- 16.10. producenti zvyšují cenu ropy o 70%, následně omezují vývoz
- Po Nixonově rozhodnutí o pomoci Izraeli Libye a SA embargo totální
- 23.12.1973 zvednutí ceny o dalších 128%, tzn. na čtyřnásobek
- Nástup stagflace
- Výrazné poškození rozvojových zemí
- Fyzický nedostatek paliv a pohonných hmot
- Zpomalení růstu ekonomiky
- Přesun kapitálu k producentům zemím
- **EC příliš nefungují**

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Osmdesátá léta - stagnace

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Období 1985-95

- **Nové podněty pro vytváření společné politiky**
- První návrhy k vytváření společného energetického trhu
 - ▣ Odstartovány JEA 86
 - ▣ Competition and transparency vs. národní monopoly a uzavřené trhy.
- Přibývají i **otázky environmentální** (daň na produkci CO₂), řešení nedostatku elektřiny, obecně se rozšiřuje rozsah energ.politiky EC.
- Válka v zálivu tlačí na členství v IEA, energetické problémy SVE volají po Energetické chartě, mezinárodní povaha environmentálních otázek tlačí na formulaci jednotného postoje- **zahraničně politická dimenze**

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

90s: začátek EEP

- Maastrichtská smlouva (Smlouva o EU) – článek 130s a 129b.
- Bílá kniha: An Energy Policy for the European Union, 1995
- *„The Commission thus feels that it is essential for the effectiveness of the policies conducted at national level, that the responsibilities deriving from energy policy should form part of common aims that have been defined at Community level. The Commission is thus prepared to use all of the provisions of the Treaties to that end in order to establish..a framework for discussion of energy policy...“*
- Zelená kniha: Towards a European strategy for the security of energy supply, 2000

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

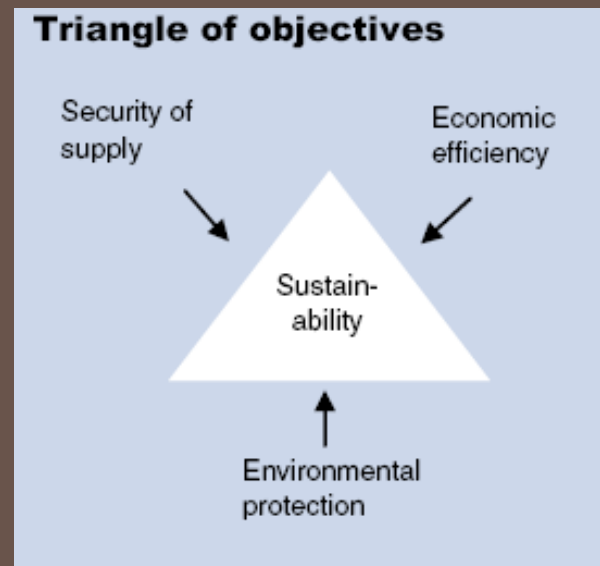

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Nové tisíciletí

- Zelená kniha– A European Strategy for Sustainable, Competitive and Secure Energy – 2006.
- **Šest prioritních oblastí:**
- Dotvoření vnitřního energetického trhu
- Zabezpečení dodávek (Včetně solidarity mezi členskými státy)
- Diverzifikace zdrojů
- Boj se změnami klimatu
- Podpora inovací, technologie a výzkumu
- Vnější energetická politika
- = Energetická politika pro Evropu – vs. GB, Port, Něm, **ČR**.
- = Koordinovaný přístup k RF (Charta, NS).

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zlomový rok 2007

- Leden 2007 – EK navrhuje komplexní proměnu unijní energetiky

- 1) Energeticko-klimatický balíček
 - 20% (30%) redukce u GHG vůči úrovni z roku 1990 do 2020
 - Nárůst OZE na 20% podíl na energetickém mixu do 2020
 - 20% nárůst energetické efektivity do 2020

EK, EP, Švédsko, Dánsko, Slovinsko, Itálie či Velká Británie vs. Polsko, Finsko, Maďarsko, ČR, Bulharsko či Francie (flexibilní závazky).

2) Třetí liberalizační balíček

- Unbundling
- Posílení regulačních orgánů
- Posílení práv zákazníků

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Aktuální dění

- Lisabonská smlouva
- *Cíl: „...zajistit fungování trhu s energií, zajistit bezpečnost dodávek energie v Unii, podporovat energetickou účinnost a úspory energie jakož i rozvoj nových a obnovitelných zdrojů energie a podporovat propojení energetických sítí...“.*
- Modifikace článku 122 (dříve článek 100 SEU): Rada na návrh Komise (může) rozhodnout *v duchu solidarity* mezi členskými státy o opatřeních přiměřených hospodářské situaci, zejména když vzniknou závažné obtíže v zásobování určitými produkty, *především v oblasti energetiky*“

Čl. 308 SEU: Ukáže-li se, že k dosažení některého z cílů Společenství v rámci společného trhu je nezbytná určitá činnost Společenství, a tato smlouva mu k tomu neposkytuje nezbytné pravomoci, přijme Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem jednomyslně vhodná opatření.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Nejnovější vývoj

- Energie 2020 – strategie pro konkurenceschopnou, udržitelnou a bezpečnou energetiku
 - Efektivita, vedoucí role EU v OZE
 - Trh s energiemi
 - Práva spotřebitelů
 - Mezinárodní dimenze
- Cestovní mapa pro energetiku do roku 2050
 - Snížení emisí GHG o 80-95% do 2050 vůči roku 1990.
- Důraz na transevropské sítě (nové nástroje?)
 - „Priority energetických infrastruktur do roku 2020 a na další období – návrh na integrovanou evropskou energetickou síť“.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ